Одеська обласна універсальна наукова
бібліотека ім. М. Грушевського
Відділ інформації з питань
культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ОДЕЩИНИ

інформаційний огляд за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами

Випуск 1 (січень 2023 р.)

Загальні проблеми культури. Проблеми. Нагородження. Семінари

26 січня Президент України Володимир Зеленський у своєму щоденному зверненні наголосив : «ЮНЕСКО внесла історичний центр Одеси, який знаходиться під загрозою, до Списку всесвітньої спадщини. Під загрозою через розв'язану Росією війну. Цей міжнародний крок допоможе нам захищати нашу Одесу. Україна й світ дають захист. Росія не здатна дати нічого, окрім терору й ударів. Це – факти». Міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко під час прийняття цього важливого рішення зазначив: «Комітетом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО прийнято історичне рішення щодо внесення історичного центру міста-порту Одеса до Списку всесвітньої спадщини, який знаходиться під загрозою. Історичне ще й тому, що, незважаючи на шалений опір росіян, воно позитивне. Впродовж двох днів, використовуючи безліч процедурних хитрощів, країна, яка порушує всі міжнародні угоди, намагалася виключити це питання з порядку денного обговорення або принаймні перенести його. Цього зробити їм не вдалося. Тому відсьогодні Одеса знаходиться фактично під блакитним щитом захисту ЮНЕСКО. Попереду і у місцевої влади, і у центральної ще дуже багато роботи щодо критеріїв відповідності стандартам UNESCO. Хочу подякувати всім, хто боровся на культурному та дипломатичному фронті за цю перемогу: Постійному представнику України при ЮНЕСКО, Послу Вадиму Омельченку, Ambassade d'Ukraine en France/Посольству України у Франції, представникам міської влади Одеси, меру Одеси Геннадію Труханову, Міністерству культури та інформаційної політики України, Міністерству закордонних справ України/MFA of Ukraine. Перемога буде за нами. Ця перемога ВЖЕ є». (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231483/).

27 січня Департамент архітектури та містобудування Одеської міської ради проводить відкритий архітектурний конкурс на кращу проєктну пропозицію з благоустрою Театральної площі в Одесі. Вже завершився етап

розробки конкурсних робіт. На розгляд журі конкурсу надано сім проєктних пропозицій. До 6 лютого 2023 року одесити мають змогу ознайомитися з проєктними пропозиціями та висловити свою думку стосовно архітектурних рішень, надіславши відгуки на електронну адресу Департаменту архітектури та містобудування Одеської міської ради. Зауваження та пропозиції громадян будуть розглянуті журі та організатором конкурсу. Підсумки конкурсу будуть оприлюднені на офіційному сайті міста Одеси. Конкурс на кращу проєктну пропозицію з благоустрою Театральної площі в Одесі проводиться відповідно до рішення Виконавчого комітету Одеської міської ради від 11.08.2022 р. № 164. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231496/).

28 січня в Одесі під час візиту Міністра Європи та закордонних справ Французької Республіки пані Катрін Колонна зробили подарунок від мерії – статуетку золотого Дюка. Пані Катрін Колонна провела зустріч з Міністром закордонних справ України Дмитро Кулебою та заступником міського голови Одеси Сергієм Тетюхіним. Катрін Колонна розповіла про готовність Франції підтримувати Україну до повного відновлення суверенітету та територіальної цілісності та перспективи створення міжнародного трибуналу з розслідування злочинів російської агресії в Україні. (Докладно: https://culturemeter.od.ua/uk/ministru-yevropy-z-frantsiyi-podaruvaly-zolotoho-dyuka-v-odesi-180987/).

30 січня Виконавчий комітет Одеської міськради призначив Івана Ліптугу виконувачем обов’язків директора новоствореного Департаменту культури, міжнародного співробітництва та євроінтеграції. Іван Ліптуга є президентом Національної туристичної організації, представник від України з питань маркетингу у Міжнародній торговій палаті, президент Одеської туристичної асоціації. Раніше очолював Департамент туризму і курортів Мінекономрозвитку України. Брав участь у розробці туристичного символу Одеси якоря-сердце. «Робота цього Департаменту стає врази важливою після вступу Одеси до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Є два основних напрямки. Перше – представництво міста на міжнародній арені, розвиток культури, збереження культурної спадщини», – розповів мер Одеси Геннадій Труханов. (Докладно: https://culturemeter.od.ua/uk/v-odesi-pryznachyly-novoho-dyrektora-departamentu-kul%ca%b9tury-181158/).

Бібліотечна справа

2 січня до 90-х роковин Голодомору 1932 – 1933 років в Одеській національній науковій бібліотеці під егідою Міністерства культури та інформаційної політики і в співпраці з Інститутом історії України НАНУ, Одеським історико-краєзнавчим музеєм, Державним архівом Одеської області відбулася всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Голодомор-геноцид як чинник руйнації традиційної культури українців». Понад три десятиліття українські вчені досліджують страшні події Голодомору-геноциду 1932 – 1933 років. Увага суспільства до цих трагічних сторінок нашої історії не згасає, а нині, в умовах

повномасштабного російського вторгнення, набуває особливого значення. Численні конференції та публікації свідчать про актуальність теми. Триває виявлення нових складників джерельної бази і введення в науковий обіг раніше невідомих архівних документів, вивчаються музейні колекції, оприлюднюються матеріали періодичної преси того і подальших періодів та свідчення очевидців. Значним є внесок бібліотек, архівів, музеїв, освітніх, наукових та громадських інституцій. Німецький Бундестаг визнав Голодомор 1932 – 1933 років геноцидом українського народу. Європейський парламент кваліфікував Голодомор – штучний голод 1932 – 1933 років в Україні – як «спричинений зумисною політикою радянського режиму», геноцид українського народу. Отже, у листопаді-грудні 2022 року Голодомор офіційно визнали геноцидом уже 23 держави і Євросоюз. (Докладно: https://chornomorka.com/archive/22428/a-16532.html).

4 січня до АРТ-галереї Арцизської міської публічної бібліотеки на екскурсію завітали вчителі села Холмське. Вони дуже були здивовані тим, що в громаді є таке незвичайне місце. Гості знайомилися з полотнами місцевих художників-професіоналів та дивувалися талантами художників-любителів, милувалися приватною колекцією відомого господаря унікальної садиби Колосова Анатолія Федоровича. Всіх дуже вразила картина із зображенням циганки. За легендою, яку почули від директора бібліотеки Галини Гуцан, якщо доторкнутися до перлини на полотні і загадати бажання, воно обов'язково здійсниться. Звісно, побажали мира та перемоги нашій країни! (Докладно : https://www.facebook.com/arciz.bib/).

6 січня у Великомихайлівській бібліотеці-філії для дітей представили книжкову виставку «Всім серцем любіть Україну…», присвячену 125-річчю від дня народження Володимира Сосюри – видатного поета, письменника, перекладача, що жив на зламі століть , виборював незалежність України зі зброєю в руках! Навколо його особистості багато таємниць! Але незаперечним є той факт, що він понад усе любив свою Батьківщину! Пристрасне слово поета народжувалося з безумовною вірою в справжню любов до життя, а найбільше в майбутнє до України. Тому вірші Сосюри є досить актуальними в цей складний для країни час. (Докладно: https://www.facebook.com/profile.php?id=100064412783306).

12 січня Одеській ОУНБ ім. М. Грушевського відбулась презентація видання Віктора Савченка і Тараса Гончарука «Повсякденне життя Одеси на зламі епох. Одеса Ланжерона – Воронцова» (видавництво «Фоліо», 2023). Якою була Одеса в період свого «золотого віку» (а саме він був 200 років тому назад), як розвивалася в умілих руках градоначальників,… що таке порто-франко, як розбудовували місто – про все це і ще багато іншого на сторінках книги «Повсякденне життя Одеси на зламі епох. Одеса Ланжерона – Воронцова (1819–1839)». Віктор Савченко і Тарас Гончарук запросили у надзвичайну подорож Одесою «золотої доби» — містом та передмістями, театром та ліцеєм, кабінетами влади та виробництвами. Вже тоді, 200 років тому, молода Одеса, яку будували та якою керували європейці, що прагнули

відтворити тут ідеальне «місто Сонця» з вільними людьми, вільною торгівлею та західною культурою, стала подразником для підстаркуватої імперії. (Докладно: https://biblioteka.od.ua/viktor-savchenko-taras-goncharuk-povsyakdenne-zhyttya-odesy-na-zlami-epoh-odesa-lanzherona-vorontsova-prezentatsiya-vydannya/).

12 січня до відділу мистецтв дитячої бібліотеки м. Чорноморськ на творчу годину завітали п'ятикласники ліцею № 3. Бібліотекарі відділу підготували для дітей цікавий майстер-клас «Чарівні пінгвіни». Під час творчої роботи діти дізналися цікавинки про цих незвичних птахів: як і де вони живуть, як пінгвін-тато висиджує яйця, з яких потім з'являться маленькі пташенята-пінгвінчики. А ще, школярам показали веселе відео про пінгвінів. Чарівні пінгвіни вийшли у всіх різні, але дуже симпатичні. Ми подякували нашим гостям за участь у майстер-класі, пригостили смаколиками та сфотографувалися на згадку. (Докладно: https://www.facebook.com/bibliotekaryadchenko).

17 січня в бібліотеці-філії № 21 у рамках літхабу «Імпульс» відбулася творча зустріч із одеським краєзнавцем, письменником, завідувачем бібліотекою Воронцовського палацу В'ячеславом Слісарчуком. Під час зустрічі діти дізналися про творчий шлях краєзнавця, співпрацю з відомим одеським письменником Віктором Файтельберг-Бланком, роботу в архівах та познайомилися з його творами. Зокрема, було презентовано книгу для дітей, яка здобула нагороди трьох літературних конкурсів. Також кожен зміг почути історію своєї вулиці, назвавши свою адресу. В'ячеслав Слісарчук запросив дітей до клубу юного екскурсовода, який організовано в рамках програми «Одеса – літературне місто ЮНЕСКО». На засіданні літхабу куратор проєкту Інна Іщук оголосила новий конкурс Централізованої бібліотечної системи для дітей «Європейська Одеса» до Дня Європи. До участі у конкурсі запрошуються діти та дорослі, які хочуть зобразити одеські пам'ятки архітектури, створені європейцями, та можуть розповісти про персони європейських країн, які зробили внесок в історію культури Одеси. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231407/).

20 січня в Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського в День Автономної Республіки Крим разом з: Головою ГО «Кримські татари Одещини» Февзі Мамутовим; істориком Олександром Музичком та заступником директора Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини ОДА Ярославою Різниковою згадували про український Крим, його давню самобутню історію та культуру, знайомство з мальовничим півостровом, щирим кримськотатарським народом та говорили про повернення додому! Докладно: (https://www.facebook.com/odessa.ounb/).

22 січня у бібліотеці-філії № 2 ім. К. Паустовського відбулося нагородження переможців фестивалю одеського кота. Фестиваль цього дня відбувся не випадково, адже за китайським календарем саме 22 січня настав рік, що проходить під символом кота або кролика. Близько 100 малюнків,

предметів декоративно-ужиткової творчості, фото, віршів, пісень та відео про котів були представлені на фестивалі. Учасникам заходу розповіли про історію фестивалю котів і представили виставку робіт художників, присвячених пухнастим друзям. Перед гостями виступили: артистка Одеської філармонії, майстер художнього слова Олена Куклова, артистка Одеської філармонії Ганна Слободяник разом зі своїми юними вихованцями, письменник В'ячеслав Слісарчук, керівник театру «Балаганчик» Мистецької школи № 13 м. Одеси Надія Хохлова, керівник секції дитячої літератури Одеської обласної організації Національної спілки письменників України Інна Іщук. Учасники читали вірші та оповідання, виконували пісні та показували відео про котів. Усі учасники фестивалю одеського кота нагороджені дипломами та солодкими призами. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231438/).

26 січня в Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського відкрили виставку «Культурний геноцид на території Трансністрії», приурочену до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту. Відомий американський історик Тімоті Снайдер писав, що уроком Голокосту XX ст. стала передусім сама ідея прав людини, а тому історія має розглядатись не лише через цифри, а через життя окремих осіб. Саме тому, кожен стенд виставки, яка доступна для перегляду до 10 лютого, – окрема історія євреїв-письменників, художників, журналістів, поетів, композиторів, життя яких було пов'язане з Одесою і обірвалось в роки Другої світової війни. Дуже важливо, що виставка перекинула своєрідний символічний сенсовий місток між подіями понад 80-річної давнини та подіями нинішньої широкомасштабної російсько-української війни. Завершальний стенд присвячений сучасній Україні та її боротьбі з новітнім російським фашизмом. У XXI ст. українці зіткнулась із безпрецедентним запереченням права на власну національну культурну самобутність та історичну пам’ять. (Докладно: https://www.facebook.com/odessa.ounb/).

27 січня у світі відзначали Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Так, у бібліотеці № 7 м. Одеси відбувся історичний екскурс до Дня пам’яті жертв Голокосту. Для учасників зустрічі провели презентацію книг про Голокост в Україні: Анатолія Кузнєцова «Бабин Яр», Юрія Винничука «Танго смерті» та одесита Леоніда Сушона «Трансністрія: євреї в пеклі». Також гості ознайомилися з виставкою книг «Жахливі сторінки історії. Польща». Особлива увага була приділена книзі австралійця Томаса Кініллі «Список Шиндлера», за мотивами якої знятий однойменний оскароносний фільм Стівена Спілберга. Герой книги Оскар Шиндлер, який допоміг врятуватися понад 1000 євреям, став символом рятівників – «Праведників народів світу». Книга вийшла в 1982 році і була відзначена Букерівською премією. Присутнім також був представлений альбом про Польщу, виданий у семи мовних версіях, завдяки якому можна здійснить віртуальну подорож маршрутами єврейської пам’яті. Учасники заходу активно долучилися до обговорення цієї теми: розповідали про історії своїх

сімей, екскурсії музеями смерті у різних містах та читали вірші. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231396/).

31 січня у відділі краєзнавчої літератури і бібліографії Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського підготовлено книжкову виставку творів Валентина Леонідовича Мороза, причвячену 85-річчю від дня його народження. Мороз Валентин Леонідович (31.01.1938-30.01.2013) – український поет, журналіст, член Національної спілки письменників України. Був відповідальним секретарем Одеської організації СПУ. Нагороджений медалями. Лауреат літературних премій: ім. Едуарда Багрицького, премії ім. П. Г. Тичини, ім. Костянтина Паустовського. (Докладно: https://kraevedodessa.blogspot.com/2018/01/80.html).

27 січня з метою вшанування пам'яті героїв Крут юнацьким відділом міської бібліотеки ім. І. Рядченка проведено годину пам'яті і скорботи «Крути – наша слава, наша історія». Студенти 108 та 107 груп Чорноморського морського фахового коледжу ОНМУ мали змогу переглянути тематичну книжкову виставку «Герої Крут для нащадків взірець». Юнацтво з цікавістю дивилося відеоролики про ці події, слухали розповідь завідувача юнацького відділу про бій, який став символом незламності і стійкості українських воїнів. Зустріч завершилась під чудову композицію у виконанні талановитого курсанта 107 групи коледжу Андрія Гаврилова. (Докладно: https://www.facebook.com/bibliotekaryadchenko).

До кінця січня відділ мистецтв Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського (провулок Маланова, 1) запрошує шановних поціновувачів музики та всіх охочих ознайомитись з виставкою нотних та книжкових видань «На хвилях музичного ритму епохи». Виставка присвячена 120-річчю від дня народження Юлія Мейтуса українського композитора, піаніста-концертмейстра, музично-громадського діяча. (Докладно: https://www.facebook.com/odessa.ounb/).

Духовно-релігійне життя

12 січня в одеській парафії Святого апостола Андрія Первозванного Української греко-католицької церкви представлено два вертепи. Перед парафіянами у храмі Андрія Первозванного розгорнулося дійство, всі перипетії якого багато хто знає з дитинства, а дехто, може, дізнався вже у більш зрілому віці. Прекрасний вертеп цей, вигадливо та історично достовірно костюмований, з майстерними перевтіленнями – так, що навіть настоятель храму о. Руслан не всіх упізнав, з чудовим текстом викликав цілковитий захват і вдячні оплески. Це був радісний, обнадійливий, навіть оптимістичний вертеп, який ще більше святковости вніс у душі парафіян. Тихий, щасливий, лагідний усміх Діви Марії з Дитятком на руках та чуйний, схвильований і так само щасливий Йосип немовби освітили тісненький храм; стражденна Україна та страждаюча Рахиль, у якої Ірод убив дітей – це було неймовірно сучасно, до глибин душі розчулило та по-справжньому схвилювало багатьох. Неперевершений артистизм учасників викликав

справжнє захоплення. Яскраво світила провідна зоря, на її поклик пастухи вирушали в дорогу, щоби вклонитися народженню Спасителя. Й усе це разом, ще й пишна красуня-ялинка, з любов'ю прикрашена, немовби розсунуло стіни храму, які щоразу, скільки б не прийшло сюди людей для спільної молитви, прагнуть усіх вмістити. Ну хіба це не диво! (Докладно: https://chornomorka.com/archive/22428/a-16526.html).

Клуби. Парки. Зоопарк

10 січня у Центральному парку культури та відпочинку ім. Тараса Шевченка відкрилася мобільна виставка, яка знайомить із творами українських ілюстраторок про підтримку українців Євросоюзом під час війни. Експозиція організована в межах комунікаційної кампанії «Разом ми – Європа», що реалізується Представництвом ЄС в Україні як складова проєкту «Українцям про ЄС». Виставку вже подивилися десятки тисяч людей у різних містах України. Виставка розміщена за підтримки КП «Парки Одеси» та Департаменту культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231330/).

27 січня Напередодні Дня пам'яті Героїв Крут Ренійська філія Комунального закладу «Центр культури і дозвілля» організувала показ фільму «Крути 1918» для старшокласників закладів загальної середньої освіти, адже знати про історичне коріння – святий обов'язок кожного усвідомленого українця. Тільки пам'ятаючи минуле, ми будемо мати гідне і надійне майбутнє. День подвигу та прикладу для майбутніх і нинішніх поколінь. День надії і любові до своєї вітчизни. День пам'яті Героїв Крут. Нині наші захисники, як і тоді під Крутами, відстоюють незалежність та соборність України. Тому не випадково між сьогоденням і подіями сторічної давнини чітко проглядаються паралелі. Тепер у руках кожного – шанс на остаточну перемогу. (Докладно: https://www.facebook.com/ReniCulture/).

Літературне життя

12 січня в Одеській ОУНБ ім. М. Грушевського відбулась презентація видання Віктора Савченка і Тараса Гончарука «Повсякденне життя Одеси на зламі епох. Одеса Ланжерона – Воронцова» (видавництво «Фоліо», 2023). Якою була Одеса в період свого «золотого віку» (а саме він був 200 років тому назад), як розвивалася в умілих руках градоначальників,… що таке порто-франко, як розбудовували місто – про все це і ще багато іншого на сторінках книги «Повсякденне життя Одеси на зламі епох. Одеса Ланжерона – Воронцова (1819–1839)». Віктор Савченко й Тарас Гончарук запросили у надзвичайну подорож Одесою «золотої доби» – містом та передмістями, театром та ліцеєм, кабінетами влади та виробництвами. Вже тоді, 200 років тому, молода Одеса, яку будували та якою керували європейці, що прагнули відтворити тут ідеальне «місто Сонця» з вільними людьми, вільною

торгівлею та західною культурою, стала подразником для підстаркуватої імперії. (Докладно: https://biblioteka.od.ua/viktor-savchenko-taras-goncharuk-povsyakdenne-zhyttya-odesy-na-zlami-epoh-odesa-lanzherona-vorontsova-prezentatsiya-vydannya/).

12 січня Комісар Мегре та міс Марпл занервували: у них з'явився серйозний конкурент! Вийшли друком нові книги відомої одеської письменниці, автора популярних історичних ретродетективів Ірини Лобусової. Харківське видавництво «Фоліо», переживши за місяці повномасштабної війни бомбардування та евакуацію, продовжує тішити читачів. Завдяки директору видавництва Олександру Красовицькому книжки продовжують виходити вже у безпечному місці, – каже Ірина. – Книга «Тихін Хмара і зниклий пасажир» відкриває нову серію, що стосується Одеси дев'ятнадцятого століття, дія відбувається у 1867 році. Якщо в першій книзі серії ми знайомимося з Хмарою, який прибув до батьківського особняка, під опіку старого слуги Філімона, який був йому ближчим за батька, то в романі «Тихін Хмара і Золотий грот» потрапляємо разом з ним до іншого особняка, що належить представнику старовинного дворянського роду. Олександру Волконському. Найзнатніші і найбагатші люди міста очікують на появу єдиної дочки Волконського Дар'ї… А в романі «Тихін Хмара і зникла черниця» зникає не лише наречена Христова, а й священик отець Іона, який їде до Свято-Архангело-Михайловского монастиря. Але кого б не шукав і не знаходив Тихін Хмара, насамперед він знаходить для нас ту зниклу Одесу, пам'ять якої хвилює кожного одесита. (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48593.php).

19 січня до Одеського центру професійного розвитку педагогічних працівників на презентацію книги «Історія Куяльницького курорту» автор Дмитро Жданов запросив шкільних вчителів. І сам – учитель, який викладає географію в ліцеї № 82. Дмитро справедливо вважає, що зібрані під однією обкладинкою відомості про Куяльницький лиман, історію курорту можна і потрібно використати викладачам історії, біології, географії. Більше того, він радить проводити уроки на лимані, «щоб не пояснювати, наприклад, восьмикласникам, що таке ландшафт не на пальцях, а показати їм його в натурі». І додає – заразом і антропогенний вплив на лиман школярі побачать. Автор книги на презентації гаряче агітував колег проводити, на його прикладі, комплексні екскурсії з учнями, за результатами яких згодом створюються талановиті дослідницькі роботи, які незмінно займають призові місця на творчих конкурсах. (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48620.php).

19 січня у Золотій залі Одеського літературного музею відбулася презентація чергового, вже 32-го випуску історико-краєзнавчого альманаху «Юго-Запад. Одессика». Представляли видання головний редактор, доктор історичних наук Віктор Савченко та фундатор проекту, почесний громадянин Одеси та Одеської області, депутат Одеської обласної ради Сергій Гриневецький. У цьому випуску альманаху ще не відчувається подих війни,

що прийшла в наші будинки 24 лютого 2022 року, оскільки готувалося видання за матеріалами мирного часу. Головними темами стали 90-річчя Одеської області, яке передбачалося широко відзначити, та 80-річчя героїчної оборони Одеси. Також у альманасі багато інших цікавих матеріалів. Втім, головне інше – те, що колектив альманаху продовжує працювати, відкриваючи нові й нові сторінки історії рідного краю. Тому, як зауважив В. Савченко, черговий випуск – це без перебільшення знаменна подія. (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48624.php).

26 січня Всесвітній клуб одеситів з моменту заснування став творчим майданчиком для виступів письменників та артистів, презентацій книг та виставок художників. «За цей час мені вдалося зібрати значну колекцію раритетних видань, подарованих одеситами, відомими письменниками, співробітниками клубу, – розповідає Леонід Рукман, який пов'язав своє життя із ВКО практично з перших днів його існування, – От і народилася ідея відкрити в клубі унікальну читальну залу раритетних видань». (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48640.php).

Музеї. Пам’ятники. Охорона культурної спадщини

7 січня в Музеї історії електричного транспорту відбулися одразу три різдвяні екскурсії. Гостями першої стали підопічні Центру соціально-побутової адаптації підлітків та молоді з інвалідністю Inclulife. Хлопці та дівчата, а також їхні батьки прослухали цікаву лекцію з історії розвитку трамвайного та тролейбусного руху в нашому місті: від епохи бельгійців до наших часів. Крім того, всі отримали солодкі подарунки до Різдва від Департаменту міського господарства. Після цього відбулися ще дві екскурсії, і вони були найбільш масовими за всю історію існування музею. У світле свято Різдва майже три сотні одеситів обрали саме цей формат відпочинку. Цікаво було всім: і дорослим, і дітям. Всі з однаковою активністю сідали за кермо трамваїв та автівок спецтранспорту та фотографувалися. Заходи пройшли в дуже теплій різдвяній атмосфері. Десятки відвідувачів залишили добрі слова в книзі відгуків та пообіцяли повернутися до музею з рідними та друзями. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231306/).

20 січня Одеський художній музей запросив на відкриття виставки Дмитра Євсєєва з музейного циклу «Мови війни», який присвячений пережитому досвіду українців з початку вторгення рф на територію України. Серія графічних робіт Дмитра Євсєєва «Палімпсест» була створена навесні 2022 року та демонструє спільну рису українського воєнного мистецтва: вимушена зміна, притаманних художнику медіумів. (Докладно: https://www.facebook.com/ofam.org.ua/).

В Одеському музеї західного та східного мистецтв триває до 22 січня масштабний міжнародний проект «Ведмідь завжди з тобою» (The Bear Will Be Always With You). На виставці представлено 185 плюшевих і не тільки ведмедиків Тедді. Більша частина з яких – це приватна колекція Олени та Сергія Філіпових, які заснували проект «Кукльтура». Найстарішому дитячому

ведмедику 110 років. «Цю колекцію ми з чоловіком Сергієм збирали вже з 2010 року, коли ми почали якось серйозно ставитися до іграшок. Тобто ми самі були дітьми, у нас народилася донечка, ми знали, що таке іграшки. Ми намагалися їй купувати кращі іграшки, ніж були у нас, а потім ми помітили, що іграшки мають дуже особливу виховну роль і не тільки виховну, а ще, і естетичну. Наприклад, навіть з генетичною пам'яттю і для нас було цікаво збирати не тільки ляльок, але і ведмедиків», – розповіла Олена Філіпова. Культура створювати дитячих ведмедиків найбільш розвинена у Німеччині та Великобританії. Більшість експонатів були придбані на фестивалях Teddybar Total (Німеччина) та Hugglets (Великобританія). Крім цього, у другому залі виставки представлені сучасні ведмедики від українських митців, виповненні у різних технологіях. (Докладно: https://culturemeter.od.ua/uk/v-odeskomu-muzei-tryvaje-masshtabna-vystavka-pljushevyh-vedmedykiv-179693/).

Образотворче мистецтво

12 січня виставка графіки Олени Кисловської «На контрастах чувств» відкрилася в галереї Всесвітнього клубу одеситів. «Якось я знайшла старий мамин пісенник, почала малювати на полях кольоровими олівцями, – згадує Олена. – Мабуть, Бог вклав у мене щось таке, що навчило зупинятись у потрібному місці. Адже надто жирна лінія здатна часом перекреслити весь малюнок. Якщо зробиш його більш насиченим, темним, він набуває певного характеру, зробиш наскрізним і витонченим – зовсім інший, і так виникають вірші: А сюжети для своїх оповідань я беру із життя». (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48592.php).

23 січня випускники Одеського художнього коледжу імені М. Б. Грекова показали свої дипломні роботи у виставковій залі Одеської організації Національної Спілки художників України (Торгова, 2). Близько півсотні робіт виконаних у різних техніках вмістив у себе зал галереї. Особливу увагу привертають технічно складні вітражі та мозаїчні панно. Свої роботи представили студенти освітніх програм: «Живопис», «Художнє декорування середовища», «Скульптура», «Художнє оформлення». (Докладно: https://culturemeter.od.ua/uk/vypusknyky-odeskoyi-hrekivky-pokazaly-svoyi-dyplomni-roboty-180627/).

26 січня виставку під назвою «З любов'ю до Ізраїлю» Одеський Будинок-музей імені М. К. Реріха презентував до 6 березня. Живопис та графіка Людмили Беренштейн відзначені безперечною майстерністю, інтересом до сьогоднішнього вигляду Землі обітованої, вмінням бути присутньою в моменті, не відкидаючи пам'яті про минуле. Зовсім недавно директор музею Олена Петренко привезла з Ізраїлю отримані у подарунок від автора 15 картин та 14 малюнків, виконаних рапідографом. Людмила стала членом Спілки професійних художників Ізраїлю, Спілки художників міста Рішон-ле-Ціон, проводить виставки в Ізраїлі, Сербії, Хорватії, її роботи знаходяться в музеях та приватних галереях низки країн. Успіх цілком заслужений! (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48635.php).

26 січня Одеська фотографічна асоціація та міський клуб фотографів «Фотон-2» підбили підсумки щорічного фотоконкурсу «Знімок року – 2022» у залі Всеукраїнського центру болгарської культури. Конкурс проводився в ювілейний – 20-й раз. Журі віддало гран-прі одеситу Дмитру Іванову за роботу під назвою «Крива» (подібні нагороди часто дістаються кадрам, знятим з високої точки пташиного польоту, і глядачеві хочеться вірити, що звивиста дорога через ліс веде кудись у світле та щасливе місце). Учасники представили 237 робіт, а до фінальної частини дійшло 85 фотографій від 61 автора. Примітно, що цього разу було менше, ніж зазвичай, оголеної жіночої натури та морських пейзажів – воєнний час вніс свої корективи і до жанрової складової. (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48636.php).

31 січня в Українському музеї Нью-Йорку відкрилася фотовиставка американки українського походження Олени Ємчук. У залах музею представлені вибрані роботи автора з книги фотографій ODESA. Фотокнига побачила світ влітку 2022 року, під час повномасштабної війни в Україні. Минулого року це видання увійшло до топ найкращих арт-збірників за версією американського журналу Time. У книзі представлені фотографії, зняті в період з 2014 до 2019 року. Портрети молодих одеситів у військовому спорядженні, готових відправитися на війну, переплітаються з фотографіями молоді, яка веде романтичне життя. Також у фотокнизі представлені образи української жінки. На знімках фотограф демонструє силу мешканців міста, стійкість українського народу. «Українські жінки такі витривалі та сильні! Я бачу це більше саме зараз, коли йде повномасштабна війна. Сила протистояти таким жорстокостям і залишатися життєрадісною є особливою рисою української жінки», – зазначила Олена Ємчук. Олена Ємчук – культовий фешн-фотограф. У дитинстві переїхала з Києва до США. Вивчала мистецтво у Парсонському університеті у Нью-Йорку та фотографію у Центрі мистецтв у Пасадені. Працювала з The New Yorker, The New York Times, Another, ID, Vogue. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231550/).

Театрально-концертне життя

2 січня, у дні новорічних та різдвяних свят на сцені Одеської обласної філармонії ім. Давида Ойстраха відбулася презентація музично-хореографічного шоу «Новорічна Одіссея». Яскраву виставу представили вихованці Комунального закладу позашкільної освіти «Одеський міський центр хореографічного мистецтва». Разом із Святим Миколаєм, доброю Чарівницею та популярними казковими героями юні артисти подарували маленьким одеситам новорічний настрій та незабутні враження. Наразі в Одесі функціонують 19 закладів позашкільної освіти комунальної власності територіальної громади міста, в яких кожна дитина може знайти заняття за інтересами, розвити свої творчі здібності і таланти. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231258/).

8 січня на стадіоні «Чорноморець» пройшов святковий різдвяний концерт в рамках акції «З піснею до Перемоги». У програмі виступили: Володимир Войцеховський, Наталія і Олександр Бевзюки, Іван Бащюк, Олена Макаренко, Максим Крисань та одеський музичний гурт «4.5.0.». Зі сцени лунали популярні українські та зарубіжні пісні. Організатори заходу: КП «Парки Одеси», Будинок офіцерів та Благодійний фонд «Я допоможу» за підтримки Департаменту культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231309/).

12 січня незвичайна подія відбулася під патронатом Посла В'єтнаму в Україні та Молдові пана Нгуєна Хонг Тхача, Одеської міської ради, а також за підтримки меценатів Андрія Горчакова та Руслана Вастьянова у дитячій художній школі імені Еміля Гілельса. Новорічний концерт на честь 30-річчя дипломатичних відносин між Україною та В'єтнамом розпочався з вокального виступу Ле Ван Ті. Гість-співак виконав пісню про красу своєї рідної країни. А далі на сцену виходили викладачі та учні школи. За словами директора установи Марини Русяєвої, зараз багато дітей перебувають за кордоном. Але гості почули як інструменталістів, так і вокалістів, звучали класика, народна музика та джаз, адже серед викладачів – відомий джазовий піаніст Олексій Пєтухов. Весною школа відзначить своє століття, і можна собі уявити, які концертні програми підготують до цієї дати. (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48587.php).

13 січня 2023 року на стадіоні «Чорноморець» відбувся благодійний концерт в рамках акції «З піснею до Перемоги». У концерті взяли участь: Brassband Військової академії м. Одеси, заслужена діячка України Ніна Морозевич, заслужена артистка України Галина Сукенник, дует бандуристок «Мальви», а також Максим Крисань, Іван Бащук, Наталія та Олександр Бевзюки. Захід організували: КП «Парки Одеси» та Будинок офіцерів за підтримки Департаменту культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231360/).

19 січня відбулося перше засідання Джаз-клубу у затишній вітальні Всесвітнього клубу одеситів – чудовий початок Нового року новим проектом! Нагадаємо, що офіційне його подання відбулося 25 грудня 2022 року. Прологом стали численні концерти зі збору коштів для ЗСУ, в яких брали участь видатні джазові піаністи Одеси Вадим Бессараб, Олексій Пєтухов, Сергій Терентьєв, а також ансамблі молодих виконавців – студентів та випускників музичних вишів нашого міста. Перше засідання Джаз-клубу в цьому році продовжило традиції попередніх зустрічей, де виконувались академічні та джазові композиції, сольні та ансамблеві п'єси у чергуванні стилів та жанрів. Олексій Пєтухов, як художній керівник представляв музикантів, а також підключався до ансамблів, граючи на роялі. Глядачі гучними оплесками вітали імпровізації вже відомих виконавців. Одесит у п'ятому поколінні Алекс Гутмахер, який мешкає зараз у Нью-Йорку,

окрилений ідеєю створення в Одесі музею всеукраїнського джазу. Презентація проекту відбулася на засіданні Джаз-клубу. Ідея на даний момент просто неймовірна, вона дуже далека від реалій сьогоднішнього дня, але в майбутньому цілком може стати реальністю. Головне, що сторінки історії сучасного одеського джазу вже зараз пишуться золотими нотами імпровізацій на різних сценах нашого міста. (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48616.php).

17 січня в Одеському національному академічному театрі опери та балету перед початком новорічної концертної програми відбувся вернісаж. У Французькому фойє розмістилася експозиція картин студентів та викладачів Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Виставку «Театр: мальовничі сезони» відкривала генеральний директор – художній керівник ОНАТОБ Надія Бабич, яка наголосила, що давня дружба пов'язує її колектив із знаменитим «худграфом». На полотнах з'явилися силуети музикантів, артистів, сюжети постановок, але на більшості полотен, звісно, красується будівля Одеської опери. (Докладно: https://vo.od.ua/rubrics/kultura/48569.php).

20 січня на стадіоні «Чорноморець» пройшов благодійний концерт, присвячений Дню Соборності України та святу Водохреща. Відкрив святковий концерт гурт Brassband Військової академії м. Одеси. Перед глядачами також виступили: Іван Бащук, Еліна Макаренко та Максим Крисань. Своєю творчістю одеситів та гостей міста знову порадував артист, баяніст та автор пісень Володимир Войцеховський. Гарного настрою та позитивних емоцій додав присутнім своїм виступом автор та виконавець пісень Віталій Котіц. Для маленьких глядачів яскраве шоу представив Музей цікавих наук, а дитячі аніматори – веселу розважальну програму. Організатори заходу: КП «Парки Одеси», Будинок офіцерів, Благодійний фонд «Я допоможу». Захід пройшов за підтримки Департаменту культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради. (Докладно: https://omr.gov.ua/ua/news/231429/).

23 січня в Одеській Музкомедії відбулась перша прем’єра у воєнний час, ще й «циркова». На яскраво-яскраво залитій світлом арені відбуваються і сама оперета з цирковими номерами, і, по суті, саме життя. І пройдете ви його перипетіями, як лініями на долоні, якщо точніше – лініями доль самих героїв, отже, і власної. Так, тут усе адаптовано, представлено, щедро подано. І вкотре розумієш: цей театр справді може все. Повна імітація циркової вистави: навіть швидкоплинне спілкування артистів цирку з глядачем. До речі, щодо циркових номерів. Два з них виконують артисти цирку. Це ілюзіоніст та повітряна гімнастка (Олександр Яременко та Владислава Алієва). Решта – артисти театру. Ось уже справді «не може в цирку нудно бути». (Докладно: https://odessa-life.od.ua/uk/article-uk/odeska-muzkomedija-persha-prem-iera-u-voiennij-chas-shhe-j-cirkova).

24 січня відбулась прем’єра вистави «Колисанка» в Одеському театрі юного глядача», яку поставив Олександр Давлатян за мотивами українських

колискових. Дебютна режисерська робота актора театру вийшла надзвичайно зворушливою та тендітною, як голос матері і причарувала як наймолодших так і дорослих глядачів. Режисер запропонував зануритися у чарівний світ снів та марень, провідниками в який стали непосидючі Дрімоти та їхні друзі Кіт, Дрімко та Сонько. Кожен з них відповідає за певний етап сну та має свій характер. Актори, задіяні у виставі – молоде покоління театру, вони ще не стали батьками, втім це не завадило їм увійти у цю роль. Дівчата, із всією ніжністю, на яке здатна материнська душа, співають акапельно мелодійні колискові різних часів та регіонів, в тому числі і ті, які звучали у сім'ї Олександра Давлатяна. Сцена оформлена як кімната, де засинає дитина. Через напівморок на сцені, ми добре бачимо інсталяції, дитячих снів зітканих із світла та малюнків юних художників. (Докладно: https://odessa-life.od.ua/uk/article-uk/v-odeskomu-teatri-junogo-gljadacha-zatishna-ta-tepla-prem-iera).

Фестивалі. Конкурси. Свята

17 грудня відбулась чарівна передноворічна зустріч у Всесвітньому клубі одеситів! Хто сповіщає нас про закінчення і початок року? Чому саме він? Якими таємними знаннями і якою могутністю він володіє? У яких країнах буває і який образ приймає? Які художники закарбували у своїх полотнах цього незвичайного героя? Про це та багато іншого цікавого дізналися гості зустрічі з Володимиром Островським «Святий Миколай: вчора і сьогодні». Володимир Іванович Островський – мистецтвознавець, музикант, старший науковий співробітник Одеського музею Західного та Східного мистецтва, один із найхаризматичніших лекторів Одеси. Уже багато років Володимир Іванович розкриває одеситам таємниці мистецтва у своїх лекціях. На зустрічі у ВКО Володимир Іванович постав перед нами в образі талановитого барда і виконав чудові новорічні пісні! Весь за йому активно підспівував, а також брав участь у захопливій вікторині! (Докладно: https://odessitclub.org/index.php/uk/novosti-i-publikatsii/4394-charivna-perednovorichna-zustrich).

ХРОНІКА культурного життя Одещини [Текст] : інформ. огляд за матеріалами преси, Інтернету та неопублік. док. / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. та комп'ют. набір О. Л. Попова ; ред. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. Л. Попова]. – Одеса, 2023. –

Вип. 1 (січень 2023). – 2023. – 15 с. ; 15х21. – 10 прим.: б. ц.

© ОУНБ. Зам. № **12** від **14.02.2022** р. Тираж 10 прим.